

sely, at sige, at den Stilling, Esbjerg By har taget i hele denne Jænbanesag, efter min Mening ikke er ganske rigtig.

Hammerich: Jeg skal blot med faa Ord at angive, hvorfor jeg har kunnet slutte mig til Flertallet i det Forslag, som min ærede Kollega fra Vestervig ikke har kunnet gaa med til, og samtidig angive, hvorfor jeg ikke har kunnet gaa med til at stryge Statslaansparagraffen. Jeg vil ganske sikkert indrømme den sidste ærede Taler, at hvad der her bydes Esbjerg, er mere, end hvad der almindelig bydes nogen By. Det faar en fortrinlig Ordning af Banegaardsforholdene, hvori Statsbanerne selvfølgelig først og fremmest ere interesserede, men som ogsaa har stor Betydning for Byen, og Ordningen udføres med al den Hensyntagen til Byen, der overhovedet kan være Mening i. Det har derfor undret mig, naar der ogsaa fra Esbjergs Side har været Misfornøjelse med Løsningen. De ville blive fri for Niveaupassager baade paa det ene og andet Sted, nu ogsaa paa Vejen til Havnen. Det er et større Gode end nogen anden By hidtil har kunnet opnaa. Det vilde derfor i og for sig være ganske berettiget at forlange af Esbjerg en lignende Ydelse, som man f. Eks. i Fjor forlangte af Aalborg for de Forbedringer, som der foretages der. Jeg kan derfor ikke være enig med den ærede Ordfører i, at det, der her forlanges af Esbjerg, paa langt nær er det samme, som det der forlanges af Aalborg. Hvis man vil opretbolde, at alle Byer skulle yde Tilskud i Forhold til de Goder, de opnaa ved saadanne Anlæg, kunde jeg saaledes godt have Betænkeligheder ved at gaa med til det her foreslaaede; men man maa selvfølgelig altid tage de foreliggende specielle Forhold under Overvejelse, og da er der ved Esbjerg saadanne Undtagelsesforhold, som berettiger til at stille mindre Fordringer til denne By, end man finder forsvarligt andetsteds. Hvis Staten i sin Tid, hvad den sikkert burde have gjort, havde købt de Jorder, hvorpaa Esbjerg er vokset op, samtidig med at den anlagde Havnen, vilde alle disse Knuder og Vanskeligheder, som man nu sukker under derovre, være borte; men det gjorde den ikke, og derfor ligger nu denne Kommune der uden at eje en eneste Smule af alt det Land, der omgiver Byen, derfor gaar al Fordelen ved Byens Vækst i andre Lommer, af hvilke man ikke kan inkassere en passende Del til Fordel for Kommunen. Til enhver By i stærk Vækst stilles der ganske ekstra-

ordinære store Krav. Er en By, der vokser stærkt, nu ikke saa lykkelig stillet, at den ejer en Del af Grundene rundt om den, saa at deres af Byens Vækst følgende Værdiforøgelse kommer Byen til gode, saa vokser Byens Gæld altid meget betydeligt. Det have vi ogsaa set her til Lands. Kjøbenhavn har været saa heldig at have noget af den Fordel, Aarhus ligesaa, men ikke desto mindre er for Byer som Kjøbenhavn, Aarhus og Odense, der ere voksende stærkt, Gælden ogsaa vokset stærkt af den simple Grund, at med den store Vækst følger der mange ny Krav som Brolægning, Kloaklægning, ny Skoler osv., hvilke Byrder Kommunen maa dække ved Gæld, medmindre den er saa velhavende, at det aarlige Overskud kan bære dem. At Byrder, som følge af saadanne Krav, have været i stærk Stigning, gælder i særlig Grad for Esbjerg. Og den kan derhos i det hele og store ikke være nogen velhavende By. Der er enkelte, der have tjent Penge ved Grundspekulationer, ellers maa den efter Forholdenes Natur være en forholdsvis fattig Kommune. Deraf følger efter min Mening, at der er saa ekseptionelle Forhold derovre, at de Lempelser, man efter Flertallets Forslag er gaaet til, maa være berettigede. Det er jo i øvrigt heller ikke saa store Indrømmelser, der gøres, ved at Staten bærer Halvdelen af Udgiften ved det Vejanlæg, den Indrømmelse, der i Aar er kommen til. Jeg har følt mig opfordret til at komme med denne Motivering, særlig efter den sidste Talers Udtalelser. Jeg har derhos, som de ærede Medlemmer ville kunne se, ikke kunnet slutte mig til, at man stryger Statslaansparagraffen. Den ærede Ordfører sagde ikke meget herom, han gentog kun, hvad der bestandig har været Kernen i Flertallets Udtalelser om dette Spørgsmaal, at man ikke kan finde det naturligt, at den Slags Udvidelser af bestaaende Anlæg bæres ved Statslaan; de maa bæres af det aarlige Budget. Det er bestandig sagt ogsaa af det særlige Udvalg, at der maa distingveres mellem *ny Anlæg*, hvortil man maa bruge Statslaan, og Udvidelse af bestaaende Anlæg, som det aarlige Budget skal kunne bære. Denne Distinktion gælder imidlertid ingenlunde her. Naar man har god Kredit, maa man i det hele kunne gaa til Statslaan, hver Gang man staar over for et Anlæg saa *paatrængende*, at det af den Grund kan forsvares at laane til det, for saa vidt Udgiften ikke kan bæres af det aarlige Overskud. Det er da ganske et, enten det er ny Anlæg eller Udvidelsen af bestaa-